

רשומות

הצעות חוק

ה כ נ ס ת

18 במאי 2005

79

ט' באייר התשס"ה

עמוד

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 69) (סייג למתן רשיון נהיגה לאדם שהורשע בעבירת סמים מסוכנים), התשס"ה-2005 153

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם ועדת הכלכלה של הכנסת:

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 69) (סייג למתן רשיון נהיגה לאדם שהורשע בעבירת סמים מסוכנים), התשס"ה-2005*

1. בפקודת התעבורה¹, אחרי סעיף 11 יבוא – הוספת סעיף 11א

"סייג למתן 11א. רשות הרישוי לא תיתן רשיון נהיגה לאדם שהורשע בעבירה לפי פקודת רשיון הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973², בשנה שקדמה להגשת הבקשה לרשיון".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 11 לפקודת התעבורה קובע את תנאי הכשירות למתן רשיון נהיגה, כלהלן:

"רשות הרישוי רשאית ליתן רשיון לפי סימן זה, אם שוכנעה שמבקש הרשיון כשיר לנהוג ברכב שעליו הוגשה

הצעת החוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 69) (סייג למתן רשיון נהיגה לאדם שהורשע בעבירת סמים מסוכנים), התשס"ה-2005, המתפרסמת בזה, באה להציע דרך יעילה ובעלת השפעה של ממש במלחמה בנגע הסמים.

* הצעת חוק מס' פ-2857: הועברה לוועדה ביום י' בטבת התשס"ה (22 בדצמבר 2004).

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח התשס"ה, עמ' 456.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 27, עמ' 526.

ד ב ר י ה ס ב ר

בעבירת סמים בשנה שקדמה להגשת הבקשה לרשיון. ברור, כי עיקר השפעתו של החוק המוצע, אם יתקבל, תתייחס לילדים (עד גיל 18), ועיקר השלכותיה יהיו לגביהם בשל העובדה שהם מהווים חלק ניכר ממבקשי רשיונות הנהיגה.

לדעת ועדת הכלכלה של הכנסת, בהתחשב בנתונים שפורטו לעיל וכן בהתחשב בעמדת נציגי משרד החינוך, התרבות והספורט, התומכים בהצעה, ההצעה ראויה ויש לקדמה, שכן היא תניא מבקשי רשיון נהיגה ובכללם את הילדים, משימוש וקל וחומר מסחר בסמים מסוכנים.

לעומת זאת, לדעת המועצה לשלום הילד, להצעה השלכות משמעותיות שליליות על זכויותיהם של ילדים, בכל הקשור לענישה בהליך הפלילי, והיא חותרת למעשה תחת העקרונות החקיקתיים לענישתם של קטינים בישראל. שיטת שיפוט הנוער בישראל, כפי שהיא באה לידי ביטוי בחוק הנוער (שפיטה), ענישה ודרכי טיפול), התשל"א – 1971, מבוססת על רעיון השיקום והאינדוידואליזציה. לדעת המועצה, הצעת חוק זו עוקפת כלל זה ומטילה על הילד עונש חובה, בניגוד להוראות סעיף 25(ב) בחוק האמור, הקובע כי אדם שהיה קטין ביום ביצוע העבירה, אין חובה להטיל עליו עונש חובה או עונש מינימום. הצעה זו, לטענת המועצה, אף מונעת התחשבות בנסיבותיו האישיות של כל קטין. כמו כן, הקשר בין הסנקציה המוצעת לבין מתן רשיון נהיגה הינו מקרי בהחלט. אמנם פגיעה ביכולת הנהיגה מהווה גורם כבד משקל בהרתעה מפני שימוש בסמים, אך לטענת המועצה, מנתוני הרשות הלאומית למלחמה בסמים עולה כי אין זה הגורם היחיד וכי גם לפתיחת תיק פלילי במשטרה לקטין משקל דומה בהרתעתו מפני ביצוע עבירת סמים.

לעמדת המועצה לשלום הילד הצטרפה גם הסניגוריה הציבורית הארצית שבמשרד המשפטים.

העלות המוערכת של הצעת החוק עומדת, לדעת האוצר, על סך כחצי מליון שקלים חדשים.

חבר הכנסת משה כחלון

הבקשה ואיננו פסול לפי הוראות פקודה זו ושלם את האגרה שנקבעה."

מוצע לתקן את פקודת התעבורה ולקבוע, כי לא יינתן רשיון נהיגה לאדם, אשר הורשע בעבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים [נסח חדש], התשל"ג – 1973 (להלן – פקודת הסמים המסוכנים). במהלך השנה שקדמה לבקשה למתן הרשיון.

נתונים שאספה הרשות הלאומית למלחמה בסמים מעלים, כי אי מתן רשיון נהיגה או שלילתו הוא הגורם המרתיע ביותר את בני הנוער (מגיל 12 ועד הגיעם לגיל 30) משימוש בסמים מסוכנים.

בהתאם למצב המשפטי כיום, רשאים בית המשפט מכוח הוראת סעיף 73א(א) לפקודת הסמים המסוכנים [נסח חדש], התשל"ג – 1973, ורשות הרישוי מכוח הוראת תקנה 15 ב לתקנות התעבורה לשקול אם ליצור זיקה בין מתן רשיון נהיגה לבין עוברת הרשעתו של מבקש הרשיון בעבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים, ולא ליתן רשיון למי שהורשע בעבירה כאמור. בית המשפט רשאי למנוע מתן רשיון לתקופה של חמש שנים או לתקופה ארוכה יותר אם מצא לנכון לעשות כן כדי להגן על הציבור, ורשות הרישוי רשאית לבחון את עברו הפלילי של המבקש רשיון נהיגה במרשם הפלילי לגבי הרשעה שלדעתה יש בה כדי למנוע את מתן הרשיון, ולא ליתן רשיון נהיגה לתקופה של שבע שנים מתום ריצוי העונש על העבירה האמורה או מיום מתן גזר הדין, אם היה העונש מאסר על תנאי או פסילה על תנאי, או מיום תשלום הקנס אם היה העונש קנס.

עם זאת, הסמכויות האמורות הינן סמכויות שבשיקול דעת, ובית המשפט ורשות הרישוי ממעטים להפעילן, הגם שבהתאם לנתונים שהעבירה הרשות הלאומית למלחמה בסמים, פגיעה ביכולת הנהיגה מהווה גורם המרתיע קטינים משימוש בסמים.

השפעה על זכויות הילד

הצעת החוק תגרום לשינוי במצב החוקי הקיים היום ותגביל כל אדם מלקבל רשיון נהיגה, אם הוא הורשע